

Isfugl

Her i denne mørke tid, hvad er skønnere end at møde isfuglen derude. Normalt ser man den kun glimtvis som en blå pil hen over vandoverfladen i 1-2 sekunder, og så er den væk. Enkelte gange kan man være heldig at se den sidde på en sidegren, der går ud over en sø, hvor den spejder efter en lille fisk, som den så kan fange ved at lade sig styrtdykke ned under vandoverfladen.

Den lever primært af fisk, hvorfor den på engelsk hedder kingfisher og på svensk kungsfiskare. Det danske navn ligger tæt op ad det tyske navn eisvogel. På tysk skulle den tidligere have heddet eisenvogel, hvilket betyder jernfugl med henvisning til fuglens stålblå ryg og rustfarvede bug. Sprogforskere har diskuteret, om navnet skal relateres til is eller jern. Lad dem om det. Vi andre kan bare nyde den meget flotte fugl, der lyser op i landskabet.

Foto: Aage Matthiesen

Den danske ynglebestand blev estimeret til 500-1.000 par under Atlas III men kan svinge meget, da en kold periode, som den vi oplevede i februar 2021 næsten kan udrydde bestanden herhjemme. Observationer i Dofbasen i perioden 1/3-1/7 2021 er således under 1/3 af antallet i perioden 1/3-1/7 2020. Heldigvis kan arten hurtigt komme sig ovenpå en sådan periode, så antallet af observationer i perioden 1/3-1/7 2023 er det dobbelte af, hvad der blev set i samme periode i 2021. Det hænger sammen med, at isfuglen kan få store kuld og endda helt op til 4 gange alene på et år: kilde www.dof.dk. Er der føde nok til fuglen, skal den nok komme sig hurtigt.

Foto: Aage Matthiesen

Fuglens skønhed har fascineret mange mennesker: Nogle af os gamle har mødt Horst Boedler, Flensburg, der gjorde meget for at få en god bestand af de kære isfugle. Hans kærlighed til arten var så stor, så da han døde i 2015 var hans dødsannonce prydet af en fin tegning af en isfugl.

Jeg har mødt manden en gang i O'erne mellem Christiansdal og Tørning Mølle. I Haderslev tunneldal satte han adskillige kasser op til isfuglene. Sådanne kasser kunne veje op til 2.000 kg og bestod af sammenpresset ler. Når kasserne blev sat op, havde Horst Boedler gjort en del af isfuglens arbejde ved at indflyvningshullet var lavet på forhånd. Isfuglen skulle alene udforme selve reden.

Foto: Aage Matthiesen

I Danmark har vi kun en art af isfugle. På verdensplan findes der 129 arter. Bl.a. har vi i Nordamerika den noget større bæltstødfisker, der ved enkelte lejligheder er dukket op på Island, i Storbritannien og i Spanien. Så et fund af denne art i Danmark vil sikkert tiltrække endnu flere fugleentusiaster end da den amerikanske kærhøg dukkede op i Vejlerne.

Hvor kan vi så se isfuglen? I Haderslev Kommune ser jeg tit fuglen ved Hindemade, Christiansdal og Tørning mølle. Ude vestpå er det åen nord for Gram Slotssø. I Aabenraa Kommune kender jeg fuglen fra Kruså Møllesø. I Sønderborg kommune kender jeg fuglen fra Gråsten Slotspark, men jeg kan se på dofbasen at den også bliver set ved Sandbjerg Sø og ved Bundsø. I Tønder Kommune vil jeg foreslå Nørresøen.

Skrevet af Jørn V. Sørensen